

Referat fra møtet om hjorteforvaltning på Vivesøl i Tvedestrand tirsdag 20.02.24

Tvedestrand viltlag inviterte for andre år på rad sine nabo-viltlag fra kommunene øst i Agder til utviklingsmøte med fokus på forvaltning av hjort. Med unntak av Åmli og Arendal var alle kommunene representert med en eller flere fra storvaldene.

Fra Froland møtte Hans Jomås og Øyvind Heldal fra Froland viltlag og Øyvin Froland fra Froland viltnevd. I 2023 var Froland representert ved Hans Jomås og Ole Terje H. Olsen.

Tor Harald Ottersland fra Tvedestrand viltlag ønsket velkommen og innledet møtet.

Tvedestrand hadde samlet en kommuneoversikt fra øst i Agder med felt hjort for de siste tre årene – som en bakgrunn for diskusjon. Data fra hjorteviltregisteret kan brukes til å tegne en sør-nord-grense fra Lia og Rygene i Grimstad nordover langs Nidelva til Froland – dette er skillet mellom vest helt opp til Trøndelag: Her er det en lav fellingsprosent på voksen bukk, og øst helt opp til Innlandet: her er det en høy avskyting på voksen bukk. ***Vest for skillet skytes det under 20 % voksen bukk, og øst for skillet skytes det over 20 % voksen bukk!***

- I den grad rådyr og hjort kan sammenlignes: forskning på rådyr i Sverige over mange år viser at et uttak på mer enn 15-16 % voksne produksjonsdyr desimerer bestanden.

Finn Olav Myhren, skogbrukssjef i Sogndal, utflyttet sørlending, og faglig kapasitet på hjorteforvaltning og hjortejakt, holdt kveldens hovedinnlegg. Han snakket mye om hjort i Vestland fylke hvor han har bodd og arbeidet i mange år.

Noen poeng fra innlegget:

- Hjort er en vinner i Norge med dagens klima, og bestanden er i sterk vekst
- Hjort må forvaltes der hjorten er, og ikke styres av hensyn til der hjorten ikke er, hjorten er klumpvis og urettferdig fordelt geografisk
- Erfaring fra mer enn 20 års nær kontakt med hjorteforvaltning på vestlandet kan oppsummeres med at «alle» har hatt som mål å stabilisere hjortebestanden og ingen klarer det.. hjortestammen øker
- Spar kronebærende bukk! En hjorteflokk har en særpreget dynamikk. Eldre hanner og hunner er viktige. Unge hanndyr trekker bort fra flokken for å etablere seg i et nytt område. Blir de skutt kan det ta mange år før nye hanndyr prøver seg i samme området. Bukken kan være produktiv i ca 12 år, hinden enda lenger, 14-15 år. Gjennomsnittlig alder skutt hjort på vestlandet er nå 3,5 år – en voldsomt lav gjennomsnittsalder!
- På vestlandet skytes det enormt med hjort, men...slaktevektene går ned, en 1,5 årig hind må veie 47 kg 1. oktober for å komme i brunst, hvis ikke blir det et år uten kalv og første brunst som 2,5 åring. Beiteskadene kan lokalt være enorme.
- Ikke skyt mer hanndyr enn hanndyrtilveksten (ca 50%) – skyt mye kalv og små dyr, skyt ca 40% voksne hinner og 1,5 årig hinner til sammen.
- Sett maksimum og minimum som mål for avskytingsplanene: maks på de vi vil spare, og min på de vi vil redusere.

- Finn Olav godkjenner ingen driftsplaner som skogbruksjef og viltansvarlig i Sogndal hvor det legges opp til et høyere uttak av voksen bukk enn 20%.
- Skal dere oppnå økt bestand og beholde kvaliteten i bestanden, må uttaket av voksen bukk ikke være over 20%.
- Hvis dere ser trender i tallmaterialet fra sett og skutt hjort: Ta tak i det!
- Dansk forvaltningsmantra når det gjelder hjortevilt: «Ung før gammel – liten før stor»

Tor Harald Ottersland og Øyvind Froland redegjør for det nå igangsatte forskningsprosjektet på elgkalver med bakgrunn i prøver fra drøyt 20 elgkalver samlet inn og analysert i 2023. Olav Rosef ledet fjorårets analyser i samarbeid med et Universitet i Baltikum, og fant at 100% hadde flottbårne sykdommer / anaplasma-bakterien. Anaplasma fører til lav vekt, dårlig allmenntilstand, dårlig matlyst, lungebetennelse og død. Fra 2024 skal prosjektet ledes av Veterinærinstituttet ved Bjørnar Ytrehus.

Pause

Etter er en kaffepause startet Tor Harald med å nærme seg det som skulle bli hovedfokus for resten av kvelden – hvorvidt vi kunne enes om noen felles mål for hjorteforvaltningen. Det var fritt fram for å ta ordet.

Det var flere innlegg og mye enighet rundt en maksimumsgrense for uttak av voksen bukk på 20%. Det skal nå arbeides for å få satt det som mål i driftsplanene rundt om i storvalda. Åmli som den store motoren på hjort øst i Agder var i møte samme kveld hvor de vil vedta den samme grensa ifølge Tor Harald.

Vi som grunneierstyrt hjorteviltforvaltning ønsker å ha et årlig møtepunkt. I 2025 vil Froland viltlag invitere storvaldene øst i Agder til Froland i jan-feb. Det er naturlig at dette årlige møtet går på rundgang i framtida.

Froland, 22.02.24

For Froland viltlag

Øyvind Heldal